

KLAGANDE

JP Infonet Förlag AB, 556589-0521
Box 2237
103 16 Stockholm

MOTPART

Södertälje kommun
151 89 Södertälje

Ombud:

Telge Inköp AB
Box 633
151 27 Södertälje

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrättens i Stockholm dom den 9 maj 2011 i mål nr 6803-11, se bilaga A

SAKEN

Ogiltighetstalan enligt lagen om offentlig upphandling

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

JP Infonet Förlag AB (JP Infonet) yrkar att kammarrätten, med ändring av förvaltningsrättens dom, ska förklara avtalet mellan Södertälje kommun och Infosoc Rättsdata AB (Infosoc) ogiltigt. JP Infonet åberopar samma grunder som anförts i förvaltningsrätten och utvecklar dessa genom att anföra i huvudsak följande.

Södertälje kommun har upphandlat ett kontrakt som har, eller som i vart fall ska anses ha, ett högre värde än vad som sägs i 15 kap. 3 § andra stycket lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU). Alltså rör det sig om en otillåten direktupphandling som borde ha annonserats. Kontraktet är tecknat på två år men innehåller en klausul om ett optionsår där det sägs att en sådan förlängning ska föregås av prisförhandlingar (se avtalet punkt 3, rubricerad Avtalstid, och punkt 6, rubricerad Avtalspris). Södertälje kommun gör gällande att den avtalade ersättningen om 286 998 kr avser hela kontraktperioden, alltså såväl de första två åren som optionsåret. Detta stämmer emellertid mindre väl med formuleringarna i avtalet (se samma punkter som ovan) som klart anger att kontraktet är tecknat på två år med en option på att förlänga ett år, eventuellt efter prisförhandlingar. Om den angivna ersättningen delas upp på tre år motsvarar den omkring 94 000 kr per år. Avtalet säger emellertid tydligt att priserna ska vara fasta enbart för de två första åren (se punkt 6 i avtalet). Därefter ska en prisdiskussion äga rum. Ett sådant upplägg gör det möjligt för parterna att kringgå upphandlingsreglerna eftersom värdet på det tredje året är okänt. Det går alltså inte att idag säga om den avtalade ersättningen verkligen ligger under den tillåtna gränsen för direktupphandling då redan en mindre justering uppåt av priset inför det tredje året innebär att gränsen överskrids.

Direktupphandling är att uppfatta som ett undantag från LOU:s övriga upphandlingsformer som bygger på öppenhet och konkurrens och bör ges en restriktiv behandling. Reglerna om ogiltighet av avtal har tillkommit för att stävja ett missbruk av direktupphandlingar. För att detta syfte ska uppnås är det centralt att direktupphandling accepteras endast i de fall där det redan vid ingående av

avtalet tydligt framgår att beloppsgränsen inte överskrids. I linje med detta bör möjligheten att beloppsgränsen överskrids betraktas som realiserad vid minsta tvekan. Därtill kommer det förhållandet att en bilaga till avtalet (bilaga 3, rubricerad Utvärdering) anger att de angivna volymerna på användandet av tjänsterna kan komma att variera. Man får anta att ett ökat utnyttjande av de upphandlande tjänsterna leder till höjd ersättning, vilket sannolikt slår igenom inför det tredje avtalsåret som alltså ska föregås av prisdiskussioner.

Förvaltningsrätten skriver i domskälen att JP Infonet inte i tillräcklig grad har visat att det kritiska värdet överskridits. Detta synsätt innebär alltså att det ansees åligga den sökande att visa att ett överskridande skett. Det är emellertid inte möjligt i ett fall som det förevarande eftersom utfallet av prispförhandlingarna inför det tredje avtalsåret är okända. Här bör det istället, enligt vad som sagts ovan, vara tillräckligt att sökanden gör sannolikt att beloppsgränsen kan komma att överskridas. I de fall där parterna har valt att lämna öppet huruvida beloppsgränsen för direktupphandling verkligen kommer att respekteras borde det istället åligga den beställande kommunen att visa att reglerna kommer att följas. Detta skulle parterna enkelt ha kunnat uppnå genom att i avtalet ha fört in en klausul om att prispförhandlingar inför det tredje året inte fick leda till att ett visst angivet ersättningsbelopp överskreds. Detta har emellertid inte skett och parterna bör därför få bära ansvaret för detta.

Eftersom det inte går att avgöra huruvida undantagsregeln i 15 kap. 3 § andra stycket LOU är tillämplig bör upphandlingen behandlas som en sådan upphandling som skulle ha annonserats enligt reglerna i 15 kap. 4 § LOU. Så har dock inte skett och därför ska avtalet förklaras ogiltigt enligt bestämmelserna i 16 kap. 15 § LOU. JP Infonet levererar tjänster av samma slag som nu upphandlats och hade vid en annonserad upphandling kunnat lämna anbud. Därmed har JP Infonet också lidit skada.

Södertälje kommun bestrider bifall till överklagandet.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Enligt 2 kap. 23 § LOU avses med direktupphandling en upphandling utan krav på anbud i viss form.

Enligt 3 kap. 1 § första, andra och tredje styckena samma lag ska LOU bl.a. tillämpas på kontrakt avseende varor och tjänster som omfattas av bestämmelsens första stycke 2 eller andra stycke om kontraktets värde beräknas uppgå till minst de belopp (tröskelvärden) som Europeiska kommissionen vid varje tid har beslutat eller lämnat meddelande om. Regeringen tillkännager i Svensk författningssamling tröskelvärdena i euro och svenska kronor.

I 15 kap. 3 § första stycket samma lag anges bl.a. att direktupphandling får användas om kontraktets värde uppgår till högst 15 procent av det tröskelvärde som avses i 3 kap. 1 § första stycket 2 och andra stycket eller om det annars finns synnerliga skäl.

Enligt 15 kap. 3 a § första och andra styckena LOU ska värdet av ett kontrakt uppskattas till det totala belopp som ska betalas enligt kontraktet. En upphandling får inte delas upp i syfte att kringgå bestämmelserna i denna lag. Vid beräkningen ska options- och förlängningsklausuler beaktas som om de utnyttjats.

Enligt 16 kap. 15 § samma lag ska rätten besluta att ett avtal som har slutits mellan en upphandlande myndighet och en leverantör är ogiltigt, bl.a. om avtalet har slutits utan föregående annonsering enligt 7 kap. 1 eller 2 § eller, beträffande upphandlingar som inte omfattas av direktivet, enligt 15 kap. 4 §.

I det aktuella avtalet mellan Södertälje kommun och Infosoc anges i punkt 3, rubricerad Avtalstid, bl.a. följande.

Avtalsperioden kommer att löpa två år från och med 2011-03-01 till och med 2013-02-28 med möjlighet till förlängning i ett (1) år. Förlängning av avtal sker på initiativ av Beställaren, där pridförhandling får ske.

I avtalet punkt 6, rubricerad Avtalspriser, anges följande.

Priserna är exklusive mervärdesskatt (SEK) och inkluderar samtliga kostnader för uppdraget såsom arbetskostnad, påslag för administration, vinst, arbetsledning, rese- och traktamentskostnader, fordon och övrig teknisk utrustning, administrativa kostnader, monteringskostnader, emballage etc. Priser framgår av **bilaga 3 – Utvärdering**.

Priserna är fasta under avtalsperioden 2011-03-01 – 2013-02-28. Vid tidpunkten för en ev. förlängning kan prisdiskussion komma att ske.

Skulle parterna ej komma överens i en sådan förhandling så kommer senast avtalade priser att gälla i tre (3) månader. Under tiden kommer en ny upphandling att ske. Därefter sägs avtalet mellan parterna upp.

Vid nya priser gäller dessa fasta i tolv månadersperiod. Retroaktiva prishöjningar godkännes ej. Beställaren eftersträvar ett nära samarbete, med maximalt inflytande, med den eller de leverantörer som sedermera erhåller uppdraget. Målet med denna upphandling är bland annat att företagets totalkostnader för efterfrågade tjänster skall sänkas.

I den till avtalet fogade bilaga 3, rubricerad Utvärdering, anges att avtalskostnaden uppgår till totalt 286 998 kr, fördelad enligt följande.

Kontor	Startkostnad	Kostnad/år	TOTALKOSTNAD
Miljökontoret	500 kr	8 167 kr	25 001 kr
Samhällsbyggnadskontoret	500 kr	29 833 kr	89 999 kr
Utbildningskontoret	500 kr	11 833 kr	35 999 kr
Äldreomsorgskontoret	500 kr	8 167 kr	25 001 kr
Social- och omsorgskontoret	500 kr	24 833 kr	74 999 kr
Kommunstyrelsens kontor	500 kr	11 833 kr	35 999 kr
Bibliotek	0 kr	0 kr	0 kr

Kammarrätten gör följande bedömning.

Kammarrätten har i målet att ta ställning till om förutsättningar föreläggat för Södertälje kommun att genomföra den aktuella upphandlingen i form av en direktupphandling.

Som framgått ovan får direktupphandling användas om kontraktets värde inte överstiger 15 procent av det s.k. tröskelvärde som gäller för kommuner och landsting vid upphandling av varor och tjänster vilket enligt tillkännagivande (2010:53) av tröskelvärden vid offentlig upphandling uppgår till 1 919 771 kr. Kammarrätten har därmed att ta ställning till vilket värde det ifrågavarande kontraktet mellan Södertälje kommun och Infosoc ska anses ha.

Värdet av ett kontrakt ska enligt 15 kap. 3 a § LOU uppskattas till det totala belopp som kan komma att betalas enligt kontraktet varvid exempelvis options- och förlängningsklausuler ska beaktas som om de utnyttjats. Detta innebär att beräkningen i praktiken utgår från den upphandlande enhetens uppskattning. Beräkningen ska dock ske på objektiva grunder. Därutöver bör observeras att det är den upphandlande enheten som har bevisbördan för sitt val av upphandlingsförfarande och att det därmed i ett fall som det förevarande ankommer på denna att visa att förutsättningar föreligger som medger direktupphandling (jfr prop. 2001/02:142 s. 99).

Det nu aktuella avtalet mellan Södertälje kommun och Infosoc stipulerar en avtalsperiod om två år med en rätt till förlängning i ett år. I den till avtalet fogade bilaga 3, rubricerad Utvärdering, har den för kontraktet uppgivna totalkostnaden om 286 998 kr fördelats jämnt över tre år. Enligt avtalet är de årsvis framräknade priserna fasta fram till tidpunkten för en eventuell förlängning, dvs. under perioden 2011-03-01 – 2013-02-28, varefter avtalet föreskriver att prispförhandling får ske.

Det är enligt kammarrätten klarlagt att kontraktsvärdet av det aktuella avtalet beräknat utifrån de i bilaga 3 angivna priserna ligger inom gränsen för tillåten direktupphandling. Fråga är om den i kontraktet intagna möjligheten till prispförhandling inför en eventuell förlängning av avtalet medför att kontraktets värde ska bestämmas till ett högre belopp.

Det utrymme för prisdiskussion som avtalet medger kan utmynna i såväl ett högre som ett lägre pris än det i bilaga 3 angivna. I avtalet anges dock att senast

avtalade priser ska gälla i tre månader om parterna inte skulle komma överens i en sådan förhandling och att avtalet efter nämnda periods utgång sägs upp. Häri ligger enligt kammarrättens mening hinder mot att en prisdiskussion, mot Södertälje kommuns vilja, leder till att det ursprungligen avtalade priset för år tre höjs.

Mot bakgrund av detta anser kammarrätten att Södertälje kommuns uppskattning av det ifrågavarande kontraktets värde till det vid tidpunkten för kontraktstecknandet avtalade beloppet om 286 998 kr objektivt sett framstår som riktig.

Sammanfattningsvis finner kammarrätten att kontraktets värde understiger den gräns som uppställs i 15 kap. 3 § LOU och att Södertälje kommun således har visat att förutsättningar har förelegat för kommunen att genomföra den aktuella upphandlingen i form av en direktupphandling. Därmed saknas skäl att förklara det ingångna avtalet ogiltigt. JP Infonets överklagande ska därför avslås.

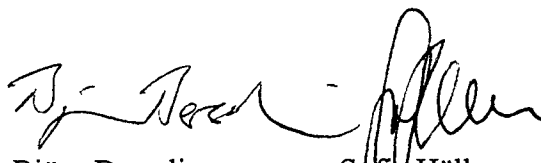
Vid denna utgång upphör kammarrättens interimistiska beslut den 26 maj 2011 att gälla.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 9).

Henrik Jansson
kammarrättsråd
ordförande

Björn Berselius
kammarrättsråd

Sofia Hällgren
tf assessor
referent

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Allmänna avdelningen

DOM
2011-05-09
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
6803-11
Enhet 17

SÖKANDE

JP Infonet Förlag AB, 556589-0521
Box 2237
103 16 Stockholm

MOTPART

Södertälje kommun
151 89 Södertälje

Ombud: Telge Inköp AB
Box 633
151 27 Södertälje

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår JP Infonet Förlag AB:s ansökan om att kontraktet, med beteckningen TI 2010-0108, som tecknats den 10 februari 2011 mellan Södertälje kommun och bolaget Infosoc Rättsdata AB ska förklaras ogiltigt.

Dok.Id 125449

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se		

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Södertälje kommun har genom sitt ombud Telge Inköp AB genomfört en upphandling med beteckningen TI 2010-0108 i syfte att teckna avtal för tjänsten rättsinformation med nyhetsbrev. Upphandlingen har genomförts som en direktupphandling och kontrakt har tecknats med leverantören Infosoc Rättsdata AB (Infosoc) den 10 februari 2011.

JP Infonet förslag AB (bolaget) yrkar att avtalet mellan Södertälje kommun och Infosoc ska ogiltigförklaras på grund av att Södertälje kommun genomfört en otillåten direktupphandling. Avtalet faller inte inom ramen för direktupphandling som beskrivs i 15 kap. 3 § LOU eftersom värdet på det upphandlade kontraktet överstiger gränsen för direktupphandling. Kommunen har därför varit skyldig att annonsera upphandlingen enligt reglerna i 15 kap. 4 § LOU. Bolaget levererar tjänster av samma slag som upphandlats av kommunen och hade kunnat lägga anbud i upphandlingen om det hanterats enligt regelverket. Bolaget har därmed lidit skada på det sätt som anges i 16 kap. 1 § LOU.

Södertälje kommun bestrider bifall till bolagets ansökan.

UTVECKLANDE AV TALAN

Södertälje kommun har genomfört en otillåten direktupphandling

Bolagets inställning

Avtalet mellan kommunen och Infosoc löper på två år med option till förlängning med ytterligare ett år. Det sägs uttryckligen i avtalet att prisför-

handlingar får ske i samband med detta. Vidare sägs att vissa enheter inom kommunen som inte täcks av avtalet ska anslutas vid vissa angivna datum; Personalavdelningen den 3 maj 2011 och Äldreomsorgskontoret den 15 maj samma år.

Den avtalade ersättningen mellan kommunen och Infosoc har bestämts till 286 998 SEK, vilket är strax under beloppsgränsen för direktupphandlingar. Avtalet slår tydligt fast att ersättningen avser de två avtalade åren mellan parterna medan ett utnyttjande av förlängningsoptionen ska föregås av prisförhandlingar mellan parterna (se särskilt punkt 6 Avtalspriser och punkt 3 Avtalstid).

De åberopade handlingarna visar hur kommunen hanterat upphandlingen. Ett tvåårigt avtal har upphandlats och den avtalade ersättningen avser den perioden, vilket också uttryckligen anges mellan parterna i avtalet (se punkten 3 Avtalstid och punkten 6 Avtalspriser). Den avtalade ersättningen täcker inte ett optionsutnyttjande. Det framgår vidare av avtalet tillsammans med den prisbilaga som avtalats mellan kommunen och Infosoc att ersättningen inte heller täcker kostnader för ytterligare enheter som ska ansluta sig till avtalet under maj 2011. Detta är mest tydligt rörande Personalavdelningen som överhuvudtaget inte nämns i prisbilagan.

Det framgår dessutom av dokumentet som betecknas "*bilaga 3 Utvärdering*" att det angivna antalet abonnemang inte är absolut för perioden utan att antalet användare kan komma att justeras. Det innebär att det kan tillkomma användare på alla de kommunala enheter som nämns i dokumentet, vilket i analogi med vad som gäller för optionsåret, bör en avtalad möjlighet att utvidga volymen på kontraktet räknas som realiserad vid bestämmande av kontraktsvärdet.

Slutsatsen blir att värdet av det aktuella kontraktet vida överstiger gränsen för direktupphandling. LOU anger i 15 kap. 3 a § hur värdet av kontrakt ska beräknas och stadgar uttryckligen att optionsklausuler ska beaktas som om de hade utnyttjats. I detta fall innebär optionen att avtalet omvandlas från ett avtal på två år till ett avtal på tre år och ersättningen bör då antas öka i motsvarande grad. Den avtalade ersättningen gäller för två år, vilket innebär att den årliga kostnaden uppgår till drygt 140 000 SEK. Ett tredje optionsår bör innebära att kontraktsvärdet skrivs upp med den kostnaden.

Södertälje kommuns inställning är att upphandlingsvärdet inte överstiger gränsen för direktupphandling. Personalavdelningen tillhör Kommunstyrelsens kontor. Kommunstyrelsens kontor framgår som en post i prisbilagan.

Södertälje kommun har upprättat handlingar i efterhand m.m.

Bolagets inställning

Till grund för kommunens upphandling i januari 2011 ligger en så kallad Kravspecifikation. Underlaget är skapat den 11 februari 2011, alltså dagen efter att avtal ingåtts med Infosoc. Kommunen har presenterat två olika versioner av prisbilagan som legat till grund för det anbud som Infosoc lämnat. När bolaget begärde ut handlingar angående upphandlingen skickade kommunen ett dokument som betecknas "bilaga 3 Utvärdering". Av den framgår vilka enheter inom kommunen som ska använda tjänsterna och vilka kostnader det leder till. Både kostnader per enhet och den totala kostnaden anges. Det saknas emellertid uppgifter om vilken period ersättningen avser. Bolaget har ställt frågor om dokumentet, bl.a. eftersom text tycktes ha fallit bort. Södertälje kommun skickade då en ny version av dokumentet. Den nya versionen hade ändrats på så sätt att kommunen på egen hand lagt till uppgifter om årlig kostnad. De tillförda uppgifterna ska uppenbarligen ge sken av att den avtalade ersättningen inte avser den peri-

od som anges i avtalet (två år) utan istället avser tre år, dvs. den avtalade perioden och optionsåret. Det är oförenligt med det tecknade avtalet som anger avtalsperioden två år och att prisförhandlingar ska ske inför optionsåret.

Södertälje kommuns inställning

Båda prisbilagorna som sändes till bolaget är skapade och ifyllda av inköpare vid Telge Inköp AB. Siffrorna är hämtade från Infosocs offert. Den första prisbilagan var den som sändes till kunderna för att visa kunderna hur den nya offerten såg ut och den andra versionen var den som publicerades i Telge Inköps avtalsportal. Påståendet om att siffrorna i tabellen avser två år är felaktigt. De gäller för två avtalsår inklusive eventuellt ett års option.

Bolaget har även invänt mot Södertälje kommuns agerande i upphandlingsförfarandet genom att avbryta direktupphandlingen och sedan återuppta den och teckna kontrakt med Infosoc utan att ge de andra anbudsgivarna möjlighet att komma in med ytterligare anbud. Bolaget anför att kommunen handlat i strid med de grundläggande principerna i LOU i detta avseende.

DOMSKÄL

I målet aktuella bestämmelser i LOU

Av 15 kap. 3 § andra stycket framgår att direktupphandling får användas enligt 15 kap. om kontraktets värde uppgår till högst 15 procent av det tröskelvärde som avses i 3 kap. 1 § första stycket 2 och andra stycket.

Av 15 kap. 3 a § följer att värdet av ett kontrakt ska uppskattas till det totala belopp som ska betalas enligt kontraktet. En upphandling får inte delas upp i syfte att kringgå bestämmelserna i denna lag. Vid beräkningen ska options- och förlängningsklausuler beaktas som om de utnyttjats. Vid beräkningen ska den upphandlande myndigheten beak-

Allmänna avdelningen

ta direktupphandlingar av samma slag gjorda av myndigheten under räkenskapsåret.

Av 16 kap. 5 § framgår följande. Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Av 16 kap. 15 § följer att rätten ska besluta att ett avtal som har slutits mellan en upphandlande myndighet och en leverantör är ogiltigt, om avtalet har slutits:

1. utan föregående annonsering enligt 7 kap. 1 eller 2 §, 13 kap. 2 eller 5 §, 14 kap. 5 § eller 15 kap. 4 eller 6 §, eller
2. enligt ett förfarande i 5 kap. 7 § utan att de villkor har följts som framgår av den paragrafen eller av det ramavtal som ligger till grund för det nya anbudsförfarandet och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada.

Ett avtal ska också förklaras ogiltigt, om det har slutits i strid med ett interimistiskt beslut enligt 4 §, bestämmelserna om avtalsspärr i 6, 8 eller 9 §, tiodagarsfristen i 10 § eller om avtalet har slutits före en underrättelse om tilldelningsbeslut enligt 9 kap. 9 § första stycket eller 15 kap. 19 §. För ogiltighet i sådana fall krävs dessutom att de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag har överträtts och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada.

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrätten tar först ställning till om Södertälje kommun genomfört en otillåten direktupphandling.

Bolaget har anfört att Södertälje kommun genomfört en otillåten direktupphandling genom att upphandlingskontraktets totala värde överskrider den tillåtna beloppsgränsen för direktupphandling om 287 000 kr. Förvaltningsrätten bedömer i detta avseende att bolaget inte i tillräcklig mån förmått visa att värdet av det upphandlande kontraktet överstiger belopps-

gränsen och att upphandlingen därför är att betrakta som en otillåten direktupphandling. Bolagets ansökan ska därför avslås i detta avseende.

Bolaget yrkar att förvaltningsrätten ska förklara avtalet mellan Södertälje kommun och Infosoc ogiltigt på den grunden att upphandling inte har skett enligt bestämmelserna i LOU.

En talan om ogiltighet av ett avtal innebär att domstolen ska pröva om bestämmelserna i LOU har iakttagits. Under vissa förutsättningar kan ett avtal som ingåtts i strid med 16 kap. 15 § LOU ogiltigförklaras, t.ex. om kontrakt tecknats trots att avtalsspärr löper eller trots att ett interimistiskt beslut finns. Utöver det krävs att den upphandlande myndighetens agerande strider mot en eller flera av de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU. För att förvaltningsrätten ska vidta åtgärder med stöd av LOU krävs dessutom att sökanden har lidit eller kan komma att lida skada. Samma skaderekvisit gäller vid ansökan om överprövning som vid ansökan om ogiltighetsförklaring.

Förvaltningsrätten bedömer i detta avseende att Södertälje kommun har genomfört en tillåten direktupphandling under beloppsgränsen och att 15 kap. LOU därför är tillämpligt. Kommunen har inte varit skyldig att annonsera enligt 15 kap. 4 § och kontraktet med Infosoc har inte tecknats i strid med en avtalsspärr eller ett interimistiskt beslut. Det har inte heller anförts någon annan omständighet som enligt 16 kap. 15 § utgör grund för att avtalet i fråga ska ogiltigförklaras.

Mot bakgrund av det anförda ska bolagets ansökan avslås.

Södertälje kommun har först beslutat att genomföra en direktupphandling och skickat ut en offertförfrågan till bolaget och ett antal andra leverantörer. Kommunen ansåg att de anbud som kom in var för höga och beslutade

då att avbryta upphandlingen. Den upphandlande enheten skickade ut ett meddelande angående detta till anbudsgivarna samt uppgav att upphandlingen istället skulle genomföras som ett förenklat förfarande och annonseras på allego inom några veckor. Kommunen fick i nära anslutning till meddelandet ett anbud från en av leverantörerna. Anbudet låg strax under beloppsgränsen för direktupphandling och kommunen fortsatte då den tidigare påbörjade direktupphandlingen och tecknade kontrakt med bolaget Infosoc.

Förvaltningsrätten konstaterar att Södertälje kommuns agerande i den aktuella upphandlingen står i strid med de grundläggande principerna i LOU om likabehandling och affärsmässighet. Vidare antar domstolen att leverantören lidit skada genom de anförda bristerna i förfarandet. Eftersom kontrakt har tecknats saknar förvaltningsrätten möjligheter att besluta om att upphandlingen ska göras om eller rättas. Bristerna i denna del föranleder därför ingen vidare åtgärd från förvaltningsrätten.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1A LOU)

Magnus Åhammar
Rådman

Föredragande har varit Johanna Segerheim.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,

2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1A LOU

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen fordras att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar *prövningstillstånd* om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att talan prövas eller om det föreligger synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att grund för resning föreligger eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om *prövningstillstånd* inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att *prövningstillstånd* bör meddelas.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Vanligtvis får, då kammarrätten inte har fattat något interimistiskt beslut om att upphandlingen inte får avslutas, avtal slutas omedelbart. I de fall där kammarrätten har fattat ett interimistiskt beslut om att upphandlingen inte får avslutas, får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt det interimistiska beslutet. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Skrivelsen med överklagande ska undertecknas av klaganden eller dennes ombud och inges i original samt innehålla;

1. den klagandes namn, personnummer/organisationsnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få *prövningstillstånd*
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen härför
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.